

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«30» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ЕКОТУРИСТИЧНА РЕКРЕАЦІЯ ТА АГРОТУРИЗМ

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм.

Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг

(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм"

(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет Географічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

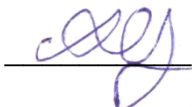
Мова навчання українська

(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Екотуристична рекреація та агротуризм** складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітній програмі «Міжнародний туризм», уведеній наказом по університету № 185 від 11.05. 2021 р. та освітній програмі «Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг», уведеній наказом по університету № 83 від 28.02. 2023 р. (спеціальність 242 «Туризм», галузь знань 24 «Сфера обслуговування»).

Розробник: доц. **Бучко Жанна Іванівна**, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, д.геогр.н.

Погоджено
з гарантом ОП «Міжнародний туризм» Олександр КОРОЛЬ

Погоджено
з гарантом ОП «Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг» Галина КРУЛЬ

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від “ 29 ” серпня 2023 року

Завідувач кафедри географії та менеджменту туризму Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “ 29 ” серпня 2023 року

Голова навчально-методичної ради географічного факультету Наталя АНДРУСЯК

1. Мета навчальної дисципліни полягає у набутті студентом комплексу теоретичних знань і практичних навичок з організації еколого-туристичної діяльності на природоохоронних територіях та поза ними, в межах осередків розвитку агротуризму.

У структурі професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі вагоме місце займає цикл дисциплін за видами туристичної діяльності, одним з яких є еколого-туристична. Курс націлений на формування необхідного рівня знань і умінь для організації екотуристичної рекреації та агротуризму в різних сферах туристичної діяльності. Зокрема, на основі базових знань з попередніх курсів оволодіти методикою організації різних видів екотуристичної діяльності залежно від потреб туристів, їх вікових, статевих та соціальних особливостей.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує попереднє вивчення таких навчальних дисциплін: «Геоєкологія», «Історія туризму і рекреації», «Рекреологія», «Рекреаційна географія», «Організація екскурсійних послуг», «Технологія туристської діяльності».

2. Результати навчання У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має поглибити такі **компетентності**:

- ЗК5. Прагнення до збереження навколишнього середовища
- СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів
- СК20. Здатність до співпраці у сфері готельно-ресторанного сервісу і туроперейтингу щодо організації подорожей за видами туризму
- СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму

Програмні результати навчання:

- ПРН3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ
- ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору
- ПРН26. Налагоджувати співпрацю у сфері готельно-ресторанного сервісу і туроперейтингу щодо організації подорожей за формами та видами туризму
- ПРН27. Пояснювати спеціалізацію туризму на основі аналізу територіального поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури

Студенти також мають:

Знати:

- сутність поняття екотуристичної рекреації та агротуризму;
- ознаки екотуристичної рекреації та її місце в структурі рекреаційно-туристичної діяльності;
- класифікацію екологічного туризму за видами активностей, формами, класами;
- основні етапи розробки маршруту екологічного туризму;

- основні поняття та концепції агротуризму, форм організації відпочинку в селі;
- основи організації та планування агротуризму в Україні, менеджменту та маркетингу агротуризму.

Вміти:

- здійснити оцінку територій для використання їх в екотуристичній діяльності;
- використовувати методи формування екологічно коректного туристичного маршруту в різноманітних рекреаційних ландшафтах регіонів України;
- візуально визначати ступінь рекреаційного навантаження на ландшафти;
- обирати оптимальні способи оптимізації взаємовідносин різних форм туризму з довкіллям;
- працювати з тематичними картами.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Екотуристична рекреація та агротуризм</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	4	120	2	30	15	-	-	75	-	залік
Заочна	2	3	4	120	2	8	4	-	-	108	-	залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	усього	денна форма						заочна форма						
		у тому числі						усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти організації екотуристичної рекреації та агротуризму													
Тема 1. Вступ до дисципліни «Екотуристична рекреація та агротуризм»	7	2	-	-	-	5	9	1	-	-	-	-	8	

Тема 2. Сутність понять «екотуристична рекреація» та «агротуризм», функції та завдання.	10	2	2	-	-	6	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Концепція сталого розвитку сучасного екотуризму.	7	2	-	-	-	5	9	1	-	-	-	8
Тема 4. Класифікація екотуризму. Види екотуризму за метою.	9	2	2	-	-	5	8	-	-	-	-	8
Тема 5. Екотуристичні ресурси природно-заповідного фонду України	10	2	3	-	-	5	12	2	2	-	-	8
Тема 6. Організація екотуризму та агротуризму на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду Чернівецької області.	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 7. Екологічна стежка як турпродукт.	8	2	-	-	-	6	7	-	-	-	-	7
Разом за ЗМ1	59	14	7	-	-	38	59	4	2	-	-	53
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Практичні аспекти організації екотуристичної рекреації та агротуризму											
Тема 8. Проблеми менеджменту і маркетингу в екотуризмі.	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 9. Туроперейтинг в екотуризмі. Визначення перспективних цільових ринків екотуризму.	10	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 10. Розвиток екотуризму в гірських районах світу.	12	4	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8

Тема 11. Історія та сучасний стан агротуризму.	8	2	-	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 12. Основи організації гостинної садиби.	11	2	2	-	-	7	12	-	2	-	-	10
Тема 13. Технології мінімізації забруднення навколишнього середовища в екологічному та агротуризмі.	10	4	-	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за ЗМ 2	61	16	8	-	-	37	61	4	2	-	-	55
Усього годин	120	30	15	-	-	75	120	8	4	-	-	108

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми		Кількість годин	Кількість балів
1	Назва:	Аналіз підходів та визначень до поняття «екологічний та агротуризм»	4	5
	Завдання:	1. Проаналізувати визначення поняття «екотуристична рекреація та агротуризм». 2. Скласти таблицю з визначеннями поняття за зразком.		
	Результати:	Таблиця з визначеннями поняття «екотуристична рекреація та агротуризм», виконана кожним студентом індивідуально й завантажена на платформу Moodle.		
2	Назва:	Організація розміщення екотуристів	4	10
	Завдання:	1. Підібрати й систематизувати матеріал для розкриття індивідуальної теми. 2. Підготувати доповідь з презентацією.		
	Результати:	Захист обраної індивідуальної теми з презентацією.		
3	Назва:	Заповідники та національні природні парки України.	4	10
	Завдання:	1. Проаналізувати особливості розміщення на території України біосферних заповідників, природних заповідників та національних природних парків. 2. На контурну карту України нанести методом позамасштабних умовних знаків біосферні заповідники, природні заповідники та національні природні парки.		
	Результати:	Виконана кожним студентом індивідуально карта.		
4	Назва:	Природно-заповідний фонд Чернівецької області.	4	5

	Завдання:	1. Проаналізувати особливості розміщення на території Чернівецької області заповідних територій загальнодержавного значення. 2. На контурну карту Чернівецької області нанести заповідні території загальнодержавного значення.		
	Результати:	Виконана кожним студентом індивідуально карта.		
5	Назва:	Розробка екостежки.	10	10
	Завдання:	1. Розробити екостежку. 2. Для захисту екостежки підготувати: 1) буклет (складається за зразком). 2) презентацію. 3) доповідь.		
	Результати:	Захист обраної індивідуальної теми з презентацією.		
6	Назва:	Оцінка ресурсів та інфраструктури сільського зеленого туризму в регіоні.	4	10
	Завдання:	1. Виявити та проаналізувати передумови розвитку сільського туризму в окремому регіоні (адміністративному районі) України. 2. Підготувати презентацію. Робота виконується відповідно до індивідуального завдання.		
	Результати:	Захист обраної індивідуальної теми з презентацією.		
Всього			30	50

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи*

№	Назва теми	Кількість годин
1	Принципи, функції та завдання екотуристичної рекреації	3
2	Гносеологічні та історичні основи екотуристичної рекреації	2
3	Інтеграційні та стабілізаційні основи екотуристичної рекреації	2
4	Науково-методичні основи менеджменту екотуристичної рекреації	3
5	Конструктивно-географічні та дидактичні основи фахової підготовки менеджера екотуризму	3
6	Можливості розвитку екотуристичної рекреації в Україні	2
7	Можливості розвитку екотуристичної рекреації в Карпатському регіоні	3
8	Інноваційні основи менеджменту екотуристичної рекреації	2
9	Теоретико-методологічні та практичні засади екологічного геомаркетингу	3
10	Екотуристична рекреація в системі урбоекологічного маркетингу	2
11	Особливості геомаркетингу екотуристичної рекреації	3
12	Екотуристичні геомаркетингові комунікації	2

13	Концепція геомаркетингу екотуристичної рекреації як базової основи сталого рекреаційного природокористування	3
14	Правила поведінки на природоохоронних територіях	2
15	Форми і види екотурів	3
16	Екотуристична рекреація в біосферному заповіднику “Асканія-Нова”	2
17	Екотуристична рекреація в Чорноморському біосферному заповіднику	3
18	Екотуристична рекреація в Карпатському біосферному заповіднику	2
19	Екотуристична рекреація в Дунайському біосферному заповіднику	3
20	Екотуристична рекреація у Чорнобильському радіаційному заповіднику	2
21	Екотуристична рекреація у Карпатському національному природному парку	3
22	Екотуристична рекреація у Шацькому національному природному парку	2
23	Екотуристична рекреація у національному природному парку “Синевир”	3
24	Екотуристична рекреація у Азово-Сиваському національному природному парку	2
25	Екотуристична рекреація у Вижницькому національному природному парку	3
26	Екотуристична рекреація у національному природному парку “Подільські Товтри”	2
27	Екотуристична рекреація у національному природному парку “Святі Гори”	3
28	Екотуристична рекреація у національному природному парку “Хотинський”	2
29	Екотуристична рекреація у національному природному парку “Черемоський”	3
30	Екотуристична рекреація у Карпатському біосферному заповіднику	2
Всього		75

*Оцінка самостійної роботи входить до тематичного і підсумкового контролю.

4. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- лекція, аналіз, пояснення, проблемна ситуація, консультація;
- дослідницька робота та проектний метод;
- презентації, відеоматеріали;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (Moodle, Google Meet);
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, які варто визначати за допомогою числової (відсоткової) шкали оцінювання знань і трансформувати в оцінку використовуваної рейтингової шкали у кількості балів, що виділяються для кожного запланованого результату навчання навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- контрольні роботи;
- усне опитування;
- захист і презентація результатів виконаних практичних завдань (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- доповідь із презентацією з теоретичних питань.

7. Форми поточного і підсумкового контролю та оцінювання

Форми поточного контролю:

- усна відповідь;
- тестування;
- перевірка практичних завдань.

Форма підсумкового контролю: залік

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (наскрізні проєкти; індивідуальні та командні проєкти; дослідницько-творчі роботи, презентації чи тематичні тестування). Кількість передбачених балів за різні види робіт також зазначені у силабусі та в системі дистанційного навчання Moodle, куди студенти можуть завантажувати роботи, і де здійснюється тестовий контроль. Результати оголошуються під час занять та/або виставляються в Moodle. Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових тестів та під час захистів практичних робіт.

Тестові завдання розроблені до кожного змістового модуля. Підсумкові тести та білети покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (екзамен/залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	5	5	5	5	6	6	5	5	5	5	4		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

8. Література

Основна література

1. Вишневецький В. І. Екологічний туризм: навчальний посібник. Київ: Інтерпрес ЛТД, 2015. 140 с.
2. Гапоненко Г. І., Парфіненко А. Ю., Шамара І. М. Сільський зелений туризм: навчальний посібник. Суми: ПФ Видавництво «Університетська книга», 2019. 178 с.
3. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2004. 192 с.
4. Крисаченко В. С. Екологічна культура: теорія і практика. Київ: Заповіт, 1996. 352 с.
5. Кудла Н. Є. Сільський туризм: основи підприємництва та гостинності. Київ: ЦУЛ, 2019. 152 с.
6. Рутинський М. Й., Зінько Ю. В. Сільський туризм: Навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 271с.
7. Сорокіна Г.О. Екологічний туризм: навч. посіб. Луганськ: Вид-во ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. 206 с.
8. Тарасова В. В., Нестерчук І. К., Ковалевська І. М., Осіпчук А. С. Географія туризму: Екологічний туризм: підручник. Житомир, 2021. 252 с.
9. Higham J. (2007). Ecotourism: competing and conflicting schools of thought. URL: <http://surl.li/owrzb>
10. Long Ph., Morpeth N. - D. (2016). Tourism and the Creative Industries: Theories, Policies and Practice. URL: <http://surl.li/owrzu>

Додаткова література

1. Бузинський М. Д., Никирса М. Д., Коржик В. П., Бучко Ж. І. Барвіста Буковина. Горизонти цільового туризму. Чернівці: Прут, 2009. 152 с.
2. Грицку-Андрієш Ю. П., Бучко Ж. І. Фестивалі як прояв синергії сільського туризму в Чернівецькій області // Рекреаційно-туристичне природокористування в Східноєвропейському регіоні: сучасний стан і перспективи. Мат. Міжнар. наук.-практ. конф. (21-23 жовтня 2010 р.) Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. С. 50-54.
3. Кравець Н. М., Кравець О. М., Шипко А. Л. Сільський зелений туризм від «А» до «Я»: Посібник. Харків, 2014. 54 с.
4. Кузик С. П. Географія туризму : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Знання, 2011. 271 с.
5. Куліковський Б. Б. Впровадження сільського зеленого туризму в навчальний процес. Київ : Геопринт, 2008. 60 с.
6. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посібн. К.: Знання, 2008. 343 с.
7. Організація сільського туризму в агросадибах : навч. посіб. / М. Х. Шершун та ін. Рівне : Волинські обереги, 2016. 236 с.
8. Русев І. Т., Сафранов Т. А. Екологічний туризм. Конспект лекцій. Дніпропетровськ; «Економіка» 2005. 118 с. URL: <http://surl.li/owsfp>
9. Rudenko V., Zayachuk M., Buchko Z., Ieremiia H. Farming economies in Ukraine by resource potential aggregate / Human Geographies – Journal of Studies and Research in Human Geography Vol. 11, No. 2, November 2017, Bucharest, 2017. – P. 231-240.
10. Rudenko V., Zayachuk M., Zayachuk O., Buchko Z.. Social-geographic bases for the formation of component structure of agrarian clusters as perspective forms for cooperation of farming economies in Ukraine // International Journal of Agriculture and Crop Sciences. Available online at www.ijagcs.com IJACS 2014. – Volume 7, Number 1. – P. 47-51.

Інформаційні ресурси

1. Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні). URL: <http://ruraltourism.com.ua/index2.php?a=mainindex&id=>
2. Регіональний інформаційний портал Херсонщини «АРТКАВУН» URL: www.artkavun.kherson.ua
3. Сайт проекту «Історична та етнографічна спадщина – частина сталого розвитку туризму на Буковині». URL: <http://heritage-ua-ro.org/>
4. Спілка сприяння сільського зеленого туризму України. URL: <https://www.greentour.com.ua/en>
5. Українсько-польський туристичний портал, Рада з туризму Карпатського регіону. URL: <http://www.tourism-carpathian.com.ua/>
6. AGROBERRY - Original from Zamora. URL: https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/project/attachments/winner-ic_es_ic-02_agroberry_20190326.pdf
7. A rural hackaton against the COVID-19 crisis. URL: https://enrd.ec.europa.eu/news-events/news/rural-hackaton-against-covid-19-crisis_en
8. Good practices from Poland. URL: https://enrd.ec.europa.eu/news-events/news/good-practices-poland_en

9. Rural connections the European rural development magazine spring/summer 2019. URL: https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/enrd_publications/publi-enrd-magazine-10-2019-en.pdf

10. The European Network for Rural Development (ENRD). URL: <https://enrd.ec.europa.eu/>